

Konu: G m r k Kanunu 234 ve 236'ncı maddelerinin,
Farklı yorumlanmasından kaynaklı oluŐan cezalar hk.

Tarih: 24.04.2024

96236740 - 26.04.2024

T.C.
TİCARET BAKANLIğI
G m r kler Genel Müdürlüğü'ne

Makamlarınızca malumları olduğu üzere G m r k Kanunu'nun 234'üncü maddesinin 1(a) bendi; "15 inci maddede belirtilen G m r k Tarifesini oluŐturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas olan sayı, baŐ, ağırlık gibi  l ulerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan ithalat vergileri ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken ithalat vergileri arasındaki fark %5'i aŐtıđı takdirde, ithalat vergilerinden ayrı olarak bu farkın    katı para cezası alınır."

Yine G m r k Kanunu'nun 234'üncü maddesinin 1(c) fıkrası ise; "SatıŐ birimine göre miktar itibarıyla %5'i geçmeyen bir fark ile maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanlarında, bu farklara ait ithalat vergilerinden baŐka vergi farkının yarısı tutarında para cezası alınır."

Hükmüne amirdir.

Son zamanlarda g m r k idarelerince taŐıt üstü iŐlem yapılan ve dökme olmayan eŐyalar için beyanname konusu vergilerin ödenip, eŐyanın yükümlüsüne tesliminden sonra yapılan tartım neticesine göre çıkan kilogram farklılıkları için eŐyanın satıŐ biriminin kilogram olması nedeni ile G m r k Kanunu'nun 234/1-c fıkrası kapsamında değerlendirilerek cezai yaptırımlar uygulandığı görülmektedir.

Bilindiği üzere tam beyanlı yaygın basitleŐtirilmiŐ iŐlem söz konusu olduğunda, rejim beyanlarının belgelerinde kayıtlı miktara göre yapılması nedeniyle, iŐlem sonucunda ortaya çıkan miktar farklılıklarından doğan kıymet farklılıklarına isabet eden vergi farklılıkları için ceza uygulanmaması bu düzenlemenin özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Bahse konu beyannamelerde vergilendirmeye esas olan sayı, baŐ, ağırlık gibi  l elerde beyana göre oluŐan farklılıkların söz konusu maddenin 1(a) fıkrası kapsamında değerlendirilmesi, oluŐan farkın %5'i geçmediği durumlarda ceza uygulanmaması ve sadece farka iliŐkin ek tahakkuk düzenlenerek iŐlemin tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca oluŐan bu k  k kilogram farklılığının aynı maddenin 1(c) fıkrasında belirtildiği gibi miktar farkı veya maddi hesap hatasından kaynaklanmadığı, eŐyanın doğası gereği lashing malzemeleri (takoz, spanzet vb.) ve kantar farkından kaynaklı k  k tutarlar olduğu açıkça ortadır. Kantarların 20 kg veya 50 kg esasına göre tartım yaptığı düŐünüldüđünde yukarıda sayılan lashing malzemelerine ilave olarak aracın deposunun dolu olması, tartım esnasında araç Őoförünün kabinde olması dahi bu k  k farklılıkların oluŐmasına neden olmaktadır.

G m r k Yönetmeliğinin 82 numaralı ekinde G m r k Kanunu'nun 241'inci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezası gerektiren fiiller maddeler halinde sıralanmıŐ olup, bahse konu ekin 11'inci sırasına göre; "**Tam beyanlı yaygın basitleŐtirilmiŐ usul kapsamında yürütülen iŐlemler hariç olmak üzere, beyanın kontrolü sonucunda Kanunun 234'üncü maddesinde bahsi geçen aykırılıkların vergi farkı yaratmaması veya %5'i aŐmayan vergi farkı yaratması**" şeklinde düzenlenmiŐtir. Yönetmelikte geçen ifadeden anlaŐılacađı üzere %5'i geçmeyen bir vergi farklılığı söz konusu ise sadece G m r k Kanunu'nun 241'inci maddesinin 1'inci fıkrası kapsamında usulsüzlük cezasının uygulanacağı, farklılığa konu iŐlemin tam beyanlı yaygın basitleŐtirilmiŐ iŐlem olması halinde bu cezanın dahi uygulanmaması gerektiği açıkça ifade edilmektedir.

Ayrıca, G m r kler Genel Müdürlüğü'nün 16 Seri No.lu Tebliğ kapsamında düzeltme talepleri konulu ilgide kayıtlı 04.02.2021 tarih ve 61156606 sayılı yazılarında özetle; G m r k Yönetmeliğinin 82 no.lu ekinde yer alan 11 numaralı satır ile beyanın kontrolü sonucunda G m r k Kanunu'nun 234'üncü maddesinde bahsi geçen aykırılıkların vergi farkı yaratmaması veya %5'i aŐmayan vergi farklılıkları, anılan kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezasını gerektiren fiiller arasında sayılırken **tam beyanlı yaygın basitleŐtirilmiŐ usul kapsamında yürütülen iŐlemler hariç tutulmuŐtur.**

Yine, 16 Seri No.lu G m r k Genel Tebliği (G m r k iŐlemleri) kapsamında ithalat iŐlemleri gerçekleŐtirilen eŐyanın, rejim beyanlarının, belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapılması nedeniyle, mevzuatta belirlenen oranlar dahilindeki farklılıkların eŐyanın ve iŐlemin tabiatı icabı gerçekleŐtiđi kabul edilmekte olup anılan tebliğ kapsamında düzeltilmek üzere tescil edilmiŐ bir beyannamenin

beklenildiği üzere düzeltilmesi akabinde cezai yaptırıma bağlanması yükümlüye tanınan hakkın amacıyla çeliŐmektedir.

Bu itibarla, rejim beyanının, belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı 16 Seri No.lu G m r k Genel Tebliği (G m r k İŐlemleri) kapsamı eŐyanın, ithalat iŐlemlerindeki miktar farklılıklarına iliŐkin düzeltme taleplerinde, söz konusu deđiŐiklik kapsamında usulsüzlük cezası uygulanmaması gerektiği ifade edilmektedir.

Kıymeti üzerinden vergiye tabi eŐyanın kilogram farklılıklarından dolayı diğer bir yoruma dayalı uygulama ise liman ve antrepo sahalarında yaŐanmakta olup, doğası gereği gemiden tahliyesi esnasında liman veya antrepo sahasına boŐaltılmasında kolaylık sağlanması amacı ile liman  ekicilerinde kullanılan lashing malzemelerinin (takoz, spanzet vb.), ithalat sonrası eŐyanın sahadan çıkıŐında kullanılmamasından kaynaklı kilogram farklılıklarına neden olduğu, eŐyanın adet olarak tam olmasına ve fiziki olarak eksiklik, kesilme, deformasyon olmamasına rağmen g m r k idarelerince G m r k Kanunu'nun 236'ıncı maddesi kapsamında cezai iŐlem uygulanmaktadır.

G m r k Kanunu'nun 236'ıncı maddesinin 1'inci fıkrası; "Teminat alınmıŐ olsa bile, g m r k iŐlemlerine baŐlanmadan veya bu iŐlemler bitirilip g m r k idaresinin izni alınmadan g m r k antrepoları veya g m r k idaresince eŐya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eŐya çıkarılması veya buralardaki eŐyanın deđiŐtirilmesi ya da yapılan sayımlarda kayıtlara göre eŐyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaŐılması hallerinde, bu eŐyanın g m r k vergilerinin yanı sıra g m r klenmiŐ değerinin iki katı idari para cezası verilir." Hükmüne amirken g m r k idarelerince yukarıdaki örnekte belirtildiği gibi oluŐan kilogram farklılıklarında eŐya adet yönünden tam olmasına, eŐyanın izinsiz çıkarıldığına veya deđiŐtirildiđine dair bir tespit olmamasına rağmen bahse konu madde kapsamında cezai iŐlemin uygulanmasının kanunun yanlıŐ yorumlanmasından kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir.

Her iki olayda da g m r k idarelerinin uygulamaları, kanun maddelerinin lafzı, ruhu ve gerekçesi ile çeliŐmekte olup, bu kapsamda ceza uygulanması neticesi oluŐan itiraz ve idari yargı süreçleri ciddi zaman ve maaliyet kaybına neden olmaktadır. Yazımızda belirtilen nedenlerle uygulamada yeknesaklığın sağlanması ve hukuksuz olarak uygulanan ceza kararlarının iptaline yönelik olarak konuya açıklık getirilmesi hususunu takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Atilla ŐAHİN

Ankara G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Orhan KATTAŐ

Bursa G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Serdar KESKİN

İstanbul G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu BaŐkanı

TaŐkın DALAY

İzmir G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Cebrail ORMAN

Mersin G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu BaŐkanı